



អាណាពលក្តីកម្មធម៌រីខ័ណ្ឌ

ศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์

ร.ต.อ.อำนวย ไวยานนท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (สมัยนี้) ได้ริเริม และดำเนินการก่อสร้างศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ ณ แหล่งเรือพระบากลางเดิมที่พะเจ้าอยู่หัว ให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมไหรราชินีฯ ลงนามมกุฎราชกุமาร เสด็จแทนพระองค์ทรงประกอบพิธีเปิดศาลหลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันเสาร์ที่ 20 สิงหาคม 2537 ทรงกับวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 9 ใช้เวลาในการก่อสร้างประมาณ 1 ปี 4 เดือน เงินค่าใช้จ่ายคิดเป็นตัวเงินประมาณ 11 ล้านบาท คิดเป็นตัวสุ่ลเงินของที่ปรึกษาค่าประมาณ 5 ล้านบาท รวมยอดเงินค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นประมาณ 16 ล้านบาท ซึ่งได้รับความร่วมมือร่วมใจอย่างสูงยังจากชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งชั้นราชการพลเรือน ตำรวจ และทหาร ในการนี้ได้รับคำแนะนำจาก พล.ต.ท.สรรเพชญ ธรรมชาติสกุล ภย่างตอกเนื่องasm เป็นอย่างดีด้วย

ตามไปราชการประจำที่อยู่กันว่า ของหลักเมืองเป็นสัญลักษณ์ของการก่อทำนิตสังคมชุมชนบ้านเมืองและศักดิ์สิทธิ์เป็นศูนย์รวมทางจิตใจ เป็นสิ่งยิ่งใหญ่ ร่วมกัน เชื่อมั่นกันว่าองค์หลักเมืองนั้นมีเทพบรافةฯ คุณยกปักกรกนยาปัดเปาหนchuร้ายกัยพิบติต่างๆ ให้หมดสิ้น ดังนั้น การสร้างองค์หลักเมืองและศาลหลักเมืองให้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นที่พึงทางจิตให้ของคนทั้งหลาย จึงเป็นเรื่องยากในการปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีชั้นตอนการปฏิบัติมีความมากมาย ที่จะต้องกราทำ ให้ถูกต้องตามคติไปราชการประจำและหากจะให้สวยงามเหมาะสม ก็ต้องใช้เงินจำนวนมากตามมาหากล้าด้วยผู้ดูแลริเริมสร้าง ศาลหลักเมืองจึงต้องคิดหนัก เสียงต่อกาความไม่สำเร็จ ค่อนช้างสูง แต่ด้วยจดจ่ำนงอันแน่นaver ประกอบกับกุลจิตภัยต้องของ ร.ต.อ.อำนวย ไวยานนท์ ที่ประทานให้ช่างประจวนคีรีขันธ์ให้มีหลักเมืองเป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นที่ยึดเหนี่ยว และเป็นสิ่งอันวายภัยซึ่งให้ชาวประจวบคีรีขันธ์ประสมความเจริญ มั่ง มี ศรี ลุข

ร.ต.อ.อำนวย ไวยานนท์ จึงได้ตัดสินใจลงมือดำเนินการสร้างศาลหลักเมืองขึ้น ดังจะลำดับความเป็นมา เพื่อ乍ริกไว้ในความทรงจำของชาวประจวบคีรีขันธ์ และเป็นประวัติคู่บ้านคู่เมืองทั้งที่นำไปนี้คือ

๗.๙. ๓๘

จุดที่ที่เพื่อก่อสร้างศาลหลักเมือง ได้ที่ราชพัสดุนี้อื้ที่ประมาณ 3 ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของacula กลางกลางจังหวัด

วันที่ 29 ม.ค. ๓๘

ทรงกับวันขึ้น 8 ค่ำ เดือน 2 ทำพิธีตัก ไม้มงคล จากป่ากุญบุรี บ้านย่านชื่อ คำบลหาดขาม บ้านกุญบุรี

พุทธ ๖ ม.ค. ๓๘

ทรงกับวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 2 วันเชิญ ไม้มงคลของกษิกลาป่า

พุทธ ๗ ม.ค. ๓๘

ทรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 2 วันเชิญ ไม้มงคลไปประดิษฐาน ณ บริเวณที่จะสร้างศาล หลักเมือง และประกอบพิธีสมโภชตามโบราณประเพณีให้ประชากันมีปิดทองลักษณะ

วันที่ 28 ม.ค. ๓๘

ทรงกับวันขึ้น 4 ค่ำ เดือน 3 เวลา 24.09 น. ประกอบพิธีปางหัวใจเมือง

วันที่ 1 ม.ค. ๓๘

ทรงกับวันขึ้น 9 ค่ำ เดือน 4 วันเชิญไม้มงคลไปกลิ้งและแกะหลัก ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

พุทธ ๔ ม.ค. ๓๘

ทรงกับวันขึ้น 12 ค่ำ เดือน 4 เวลา 09.59 น. ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ศาลหลักเมือง

พฤหัสบดีที่ 8 ก.ค. 38

ทรงกับวันแรม 5 ค่ำ เดือน 8 เวลา 06.16 น. ชั้นเชิงของค์หลักเมือง ชื่นแกะสลักเสริจแล้วจากจังหวัด นครศรีธรรมราชค์หลักบลสู่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทำพิธีต้อนรับและชั้นเชิงไปทุกชำเทอให้ประชานชน ลักษณะบูชา แล้วชั้นเชิงไปประดิษฐาน ณ ประจวบคีรีขันธ์ หน้าศาลากลางจังหวัด

พุธที่ 25 ก.ค. 38

ทรงกับวันชึ้น 8 ค่ำ เดือน 9 เวลา 19.19 น. ประกอบพิธีชึ่มหาพุทธาภิเบกษาของค์หลักเมือง เปิกเนตร ตัดสายสะตือของค์หลักเมือง สรุดลงชาตุ บรรจุ วัตถุมงคล บริเวณฐานที่จะประดิษฐาน ของค์หลักเมือง

พฤหัสบดีที่ 26 ก.ค. 38

ทรงกับวันชึ้น 9 ค่ำ เดือน 9 ประกอบพิธี ประดิษฐานของค์หลักเมืองบนศาลาหลักเมือง โดยแท่นของค์หลักเมืองด้วยเรือพานาคราช ริ้วขอบประกอบ ด้วย ช้างศึก ม้าศึก นกกรนปีบราส นกพรต นกบัวช สมณชีพราหมณ์ ประชานชน เกวียนพร้อมเครื่องทำมาหากิน ขนาดนายศรีสุริชวัล บูร่วมขนาดแพ่งกาญอย่าง นกกรนปีบราส ผ้าสวรรค์กำนัลใน

พุธที่ 8 ก.ค. 38

ทรงกับวันแรม 10 ค่ำ เดือน 12 ๗.๓.๖๘ น. ชั้นเชิง “ไทยนันห์” บูรารักษการจังหวัดประจวบคีรี ขันธ์และคนด้วยน้ำยาหืนหลักเมืองและดวงเมืองชั้นเป้า พระบานาห์เด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระท่านักกิจศรลดา รัฐฐาน เพื่อทรงพระสุหร่าย ทรงจิม แล้วชั้นเชิงกลับ โดยทางเครื่องเป็น จัดขนาดแพ่งชั้นเชิงไปประดิษฐานบน ยอดของค์หลักเมือง เวลา 20.19 น. วันเดียวกัน

พฤหัสบดีที่ 9 ก.ค. 38

ทรงกับวันแรม 11 ค่ำ เดือน 12 เวลา 10.00 น. ทำบุญเมือง (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตั้งมา ครบ 139 ปี) โดยพระสงฆ์ 139 รูป เจริญพระพุทธมนต์

กิจว่าชาวประจวบคีรีขันธ์ได้ลงหลักปักฐานตั้งบ้าน ตั้งเมืองสร้างสมบูรณ์ ตามโน้มราบประเพณีแล้ว

พุธที่ 7 เม.ย. 37

ทรงกับวันแรม 12 ค่ำ เดือน 4 เวลา 15.59 น. ชั้นเชิงยอดศาลาหลักเมือง และศาลาบริวาร 4 หลัง ชึ่งทำด้วยทองเหลืองพระทองชั้นประดิษฐาน

พุธที่ 14 เม.ย. 37

ทรงกับวันชึ้น 14 ค่ำ เดือน 5 ทำพิธีสร้างห องค์หลักเมือง และศาลาราษฎร เวลา 21.09 น. ประกอบพิธีชั้นเชิงตราพระเจ้าอยู่หัว ชั้นประดิษฐานบน หน้าบ้านศาลาหลักเมือง ทั้ง 4 ด้าน

เสาร์ที่ 20 เม.ย. 37

ทรงกับวันชึ้น 14 ค่ำ เดือน 9 เวลา 17.19 น. พระบานาห์เด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโภราษร妃ฯ อยามกฤษราษฎร์ แห่งเด็จแหนพะองค์ ทรงประกอบพิธีปิดศาลาหลักเมือง เวลา 18.19 น. ชั้นเชิงของค์เหล็กประจวบคีรีขันธ์ บริวาร 4 องค์ชั้นประดิษฐานที่ศาลมริหารทั้ง 4 หลัง

ชั้นควรทราบแก่ยกับ ของค์หลักเมืองและ ศาลาหลักเมือง

1. ของค์หลักเมืองประจวบคีรีขันธ์ก็จะดำเนินเดือน 9 ชั้น 9 ค่ำ เรียกชื่อว่า “ของค์ชัตุโธค” ในวันนี้ของทุกปีจะมีการทำบุญและประกอบพิธี ให้วัดค์ศาลาหลักเมือง
2. ในวันที่ 14 เมษายน ของทุกปี (วันสงกรานต์) จะมีพิธีสร้างหน้าของค์หลักเมือง
3. การสักการะบูชาของค์หลักเมืองใช้ชั้น 5 จอก ละเว้นเครื่องสังเวยประเพณีอสุกี้และเครื่องดื่ม ของมา น้ำถ้วยใช้น้ำสีม่วงก็ได้
4. การบูชาเป็นประทัดตามจำนวนที่ศรีท้าว ส่วน การละเล่น มหาเศพ หรืออื่น ๆ ไม่ถือเป็นสิ่งด้อยประวัติ

5. วงศ์เหพประจักษากลับริวาร

พิเศษ ชื่อ พระหะโพธิสัตว์ พระหักโภคยา
พะ

ពិធាការណ៍យ៉ាង នឹង ព្រះពេទ្យពិភីត្តវ ព្រះរតនបាសម្បែក

6. ນັກທະລາຄາມືອງ ສູງ 2.47 ມ. ເສັ້ນແກ່ມູນຍົກລາງ 37 ຂມ. ລັກນະ 4 ເຕຍາ 4 ພັກຕົກ ກະລຳລັກລາຍໄທຢີລົບປະເວີ້ຫຍໍ ລົງຮັກປິດທອງປະຕົບ
ຮັບມາດີເຖິງກອງ

7. aculaหลักเมืองเป็นaculaที่มุขยอกปรางค์ ตามแบบ
สยาม-ลพบุรี ชื่อเลียนแบบมาจากวิมตี้สมัยคุปต์
สม 21 เมตร กว้างยา 5 × 5 เมตร ปรางค์ 9
ชั้น ยอดหงอน ชั้นสูงสุดประดิษฐานพระพุทธชรุป อีก
8 ชั้น ประดิษฐานองค์เพท หน้าบันชั้นแรกเป็นรูป
ราย吓ราษฎราหูมหัมจันทร์ องค์aculaล้อมรอบ
ด้วยกำแพงแก้ว 2 ชั้น ชั้นแรกมีน้ำล้อมรอบ
บันไดทางขึ้นทั้ง 4 ด้าน มีปูะเหล 7 เศียร
ประดับทรงหัวมันได หอดคลำตัวล้อมรอบเป็น
กำแพงแก้ว

8. สร้างวัฒนธรรมคุณประจําศาสนหลักเมืองหล่ายประเกห
มหาดิ่ง

អារម្មណ៍រាជរដ្ឋ

ทำจากผงไม้หลักเมือง รูปกลม ประดับด้วย
เครื่องคราบหลักเมือง

આર્થાત્ આપણાની જીવનાં હોય કરી

เนื้อห้องคำ เงิน และน้ำโอมหะ

พัฒนาศักยภาพเชิงพาณิชย์

เนื้อหาง่ายๆ เนิน และนาโภหะ

ପାତ୍ରବିଦ୍ୟାଳୀ ଅଧ୍ୟାତ୍ମନ୍

សេចក្តីផ្តើម

ຮັງມະນຸໄສລ ຂະນາດທຳກ 9 ນີ້
ເປົ້າຕົ້ນຫຼຸດລົງປິວ

น้ำดื่มน้ำแข็ง

សំណើរបាយវត្ថុ



ร.ศ. ๖๘ ข้าวสาร ไวยานนท์
ผู้ริเริ่มและดำเนินการก่อสร้างศาลาหลักเมือง
ภูตี๊

นายอํามาค雍กยบเร (6 ปี 2516 - 2522)

ผู้ว่าราชการจังหวัดประจำบศรีขัมหม

(5 ปี 2532 - 2537)

ສມານີກສກາງຮຽນພາບມະນຸຍ (ສ.ສ.ຮ.)

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ປັດຈຸບັນ

ประชาราษฎร์กรรมการมูลนิธิศาสนหลักเมือง-

ประจวบศรีขันธ์

ประชาราชธรรมมูลนิธิ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๒๘๔

17/32 หมู่บ้านสมมโพรง ต.หัวทิน อ.หัวทิน
จ.ประจวบคีรีขันธ์ โทร. (032) 534 - 255